

UN SEGLE DE RELACIONS INTERNACIONALS, 1880-1988: DEL COL·LAPSE DEL SISTEMA BISMARCKIÀ FINS EL PRESENT

Professor: Enric UCELAY de CAL

I. Hegemonia europea a escala mundial: fins la primera guerra mundial

- El sistema bismarckià: equilibri continental europeu i expansió colonial a la perifèria.
- Tecnologia i sistema estatal: els canvis en la forma d'administrar i de fer la guerra.
- Els límits de l'equilibri: les contradiccions a Centreeuropa i les rivalitats colonials.
- El colonialisme com a sistema estatal neo-europeu.
- Confrontacions perifèriques i crisis polítiques metropolitanes, 1890-1905.
- Les crisis diplomàtiques internacionals, 1905-1914.
- Els projectes imperialistes en la guerra.

II. Política internacional d'Entreguerres, 1918-1941: desequilibri i volatilitat.

- La primera guerra mundial i el col·lapse del sistema estatal del segle XX.
- El sistema de Versailles I: nacionalitats, parlamentarisme i hegemonia francesa a Europa.
- El sistema de Versailles II: mandats, "banbalance of power" i hegemonia imperial britànica.
- Aïllacionisme USA i hegemonia "Panamericana".
- La Societat de Nacions i la seguretat col·lectiva.
- La URSS com a alternativa diplomàtica.
- Al marge de les grans potències: la resposta islàmica i la revolució xinesa.
- Els deutes de la guerra i els reajustaments financers internacionals.
- Les implicacions diplomàtiques del col·lapse econòmic dels anys trenta.
- La crisi Manxuriana i el primer trencament dels aliats (1931-1933).
- La crisi d'Etiòpia i la provocació italiana (1935).
- El realíniament al voltant de la guerra civil espanyola (1936) i la guerra xino-japonesa (1937).
- Hitler gira els principis de 1919: de Sarre (1934) al Anschluss (1938).
- La crisi centreeuropea: de Munich a Praga (1938-1939).
- La crisi polaca i el canvi abrupte de les aliances (1939).
- La primera part de la segona guerra mundial (1939-1941).

III. La liquidació de l'herència vuitcentista: la segona guerra mundial, la descolonització i l'estabilització de la pau armada:

- La configuració de la gran aliança de les Nacions Unides i el desenvolupament del conflicte armat, 1941-1945.
- Les alternatives per a la definició del món de la post-guerra: la ONU com a sistema i l'amenaça de la guerra nuclear.
- El buit deixat per la derrota japonesa: la primera descolonització al Pacífic, Índia, Pakistan, Indonèsia, Indoxina, Corea i Filipines.
- La victòria comunista a la Xina i la divisió d'Indoxina i Corea.
- La reorganització d'Europa (I): la guerra civil grega (1944-1949) i el Pla Marshall.
- La reorganització d'Europa (II): Iugoslàvia i la transformació de la projecció internacional soviètica.
- Cap a l'estabilització europea: la divisió d'Alemanya, Berlín, i la neutralització de Finlàndia i Àustria.
- Els blocs militars i les formes d'integració econòmica a Europa.
- La descolonització definitiva (1954-1975): Àfrica, Malaia i el Pacífic.
- La dinàmica de les potències regionals (Israel-Egipte, Índia-Pakistan, Iran i el Golf).
- La resposta a l'hegemonia americana a Àsia i Amèrica: de Cuba (1959) a Vietnam (1963-1975).
- El gir dels anys setanta-vuitanta (les revolucions d'Etiòpia i Afganistan i la política xinesa).